

DRAAIBOEK EXPERIMENT 5

Onderzoeker: Sofie

Facilitator: Ruth

Deelnemers: 6

Duur: 1,5u + 45' nabespreking

Locatie: KMSKA Antwerpen

1. **Introductie: 11'**
 - o Sofie – onderzoeker: Kader onderzoek MKE & kunsteducatie, museumhygiëne
 - o Ruth – facilitator/opsteller: Kader opstellingswerk, opstellingshygiëne
 - o Voorstelronde deelnemers
2. **Korte ademhalings/mindfulness oefening: 5'.** Omdat het de uitnodiging is om je gevoel te komen, bij een lijfelijk gewaarzijn te komen, doen we kort een oefening om dat te introduceren.
3. **Oefening 1 bij kunstwerk 'Vlaswieden in Vlaanderen':**

Vlaswieden in Vlaanderen – Emile Claus - 1887

- o Uitnodiging 1: 10'. Deelnemers worden uitgenodigd om het kunstwerk te onderzoeken, te bekijken, en een positie in te nemen ten opzichte van het beeld, die voor hem/haar op dit moment passend is, naar afstand, nabijheid, kijkrichting. Ze worden gevraagd om dat gevoelsmatig te doen, maar wel te zoeken naar een positie die voor hen individueel klopt. Ze krijgen even tijd (3') om het werk in hen op te nemen, en dan een positie in de ruimte te zoeken. Vervolgens gaat de facilitator één voor één bij de deelnemers rond om te checken, met de volgende vraag: 'Hoe is het om hier te staan en wat gebeurt er?' Alle deelnemers wordt gevraagd om iets te zeggen.
 - o Uitnodiging 2: 8'. De deelnemers wordt gevraagd om, na wat ze allemaal hebben gehoord, in te checken in hun lichaam of er een bepaalde beweging is die ze zouden willen maken of een nieuwe positie willen innemen, vanuit wat ze van elkaar gehoord hebben, en van waar ze nu staan (1,5'). Ze worden uitgenodigd om te voelen, zonder al te veel na te denken wat die uitnodiging met hen doet. Ze worden gevraagd om te experimenteren met wat voor hen ok voelt qua positie; zitten, liggen, bewegen... De facilitator gaat rond bij wie zich verplaatst heeft, en checkt even of er iemand nog iets wil delen van waar hij of zij zich op dit moment bevindt.
 - o Een pauze met nabespreking volgt: 10'. De facilitator checkt kort even bij de deelnemers hoe ze de oefening hebben ervaren.
4. **Oefening 2, bij kunstwerk 'Untitled'.** Één van de deelnemers is de vraagsteller. (De groep krijgt even tijd om na te denken wie de vraagsteller wil zijn, terwijl we naar het werk wandelen.) De andere deelnemers zijn representanten. De vraagsteller zal zijn of haar beleving van het beeld toelichten aan de rest van de groep, terwijl de andere deelnemers luisteren.

Untitled (Deep Blue) – Anish Kapoor - 2012

- Bepaling van de eigenschappen van de beleving en keuze van de representanten: De vraag aan de vraagsteller is: hoe is jouw beleving van dat beeld? Hoe ervaar je dat beeld op dit moment? En waaraan zie je dat? Op basis van een vraaggesprek tussen facilitator en vraagsteller rond deze vragen (9'), worden een aantal eigenschappen van de beleving van het beeld gedistilleerd.

De facilitator nodigt vervolgens de vraagsteller uit om vanuit zijn of haar beleving, die hij of zij net heeft verteld, bepaalde representanten te kiezen voor de stukken en deze op te stellen (3'). De vraagsteller blijft zelf toeschouwer van de opstelling.

- Plaatsing in de ruimte (2'): Nadat de vraagsteller representanten aanduidt voor de respectievelijke eigenschappen en een representant die hem of haarzelf representeert, komen ze op een rijtje naast de facilitator staan. De vraagsteller mag vervolgens deze personen in de ruimte een plek geven. Zowel de vraagsteller als de representanten wordt hierbij gevraagd om gewoon te voelen te hoe het is om in die eigenschap te stappen en bij hun lichamelijk gewaarzijn blijven. Dus niet teveel vanuit interpretaties, maar wel vanuit gevoel: 'Kijk goed wat het met je doet en wees gerust.' De vraagsteller mag de representanten plaatsen naar wat qua afstand, nabijheid en beleving van dit kunstwerk voor hem of haar passend is. Hij of zij gaat daarvoor achter de representanten staan, neemt hen bij de schouders vast en geeft hen een plek ten opzichte van het beeld hoe dat het voor hem of haar; volgens zijn of haar innerlijk beeld voelt.
- Bevraging: Vervolgens gaat de facilitator één voor één bij de deelnemers langs met de vraag: 'Hoe is het hier en wat voel je en wat gebeurt er in je lichaam? Aan de vraagsteller wordt nadien gevraagd: 'Hoe is het om dat allemaal te horen?' (8'). Wanneer zij meer vanuit het denken vertrekken in hun uitspraken, worden ze zacht aangemaand om bij hun gevoel te blijven.
- Laatste beweging: In een volgende fase vraagt de facilitator om te kijken of er een beweging is die de deelnemers willen maken en een positie te zoeken die op dit moment na dit alles, in de beleving nu passend zou zijn. Ze proberen echter wel bij hun abstractere rol te blijven. Ze mogen ook blijven staan op hun huidige positie. Eerst wordt bij de vraagsteller nagegaan of hij of zij iets ziet gebeuren in het veld qua beweging: Is er een beweging te zien? Vervolgens gaat de facilitator rond bij de representanten iets over hun beweging of nieuwe positie te vertellen. (15') Opnieuw wordt bij de vraagsteller gecheckt wat hij of zij opmerkt.
- Afronding: De vraagsteller neemt een interne foto van zijn of haar beleving, van alle plekken, alle bewegingen die zijn gebeurd. Een beeld op zich. En dan mag hij of zij de eigenschappen van het beeld en van zijn of haar beleving ontslaan uit hun rol. Dat kan gebeuren door hen een tik te geven op hun schouder.
- Nabespreking: 10'

5. **Nabespreking van het geheel – focusgesprek: 45'**